

Rolnummer 5202
Arrest nr. 84/2012 van 28 juni 2012

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 161ter, § 5, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, gesteld door de Raad van State.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en R. Henneuse, en de rechters A. Alen, J.-P. Snappe, E. Derycke, J. Spreutels en P. Nihoul, bijgestaan door de griffier F. Meersschant, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* * *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij arrest nr. 214.927 van 5 september 2011 in zake het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt (VSOA) en Roland Vermeulen tegen de Belgische Staat, tussenkomen partij : de NMBS-Holding, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 9 september 2011, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 161*ter*, § 5, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, ingevoegd bij wet van 22 maart 2002 en gewijzigd bij wetten van 24 december 2002 en 9 juli 2004 en bij koninklijk besluit van 18 oktober 2004, artikel 23 van de Grondwet, doordat het de vertegenwoordiging van de vakorganisaties in het strategisch comité van de NMBS-Holding laat afhangen van het feit of zij al dan niet zitting hebben in de Nationale Paritaire Commissie bij dit overheidsbedrijf, terwijl de voorwaarden om zitting te hebben in de laatstgenoemde commissie niet door de wet, maar door reglementaire bepalingen uitgevaardigd door de organen van de NMBS-Holding zijn vastgesteld ? ».

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, met zetel te 1050 Brussel, Lang-Levenstraat 27-29;

- de naamloze vennootschap van publiek recht « NMBS-Holding », met maatschappelijke zetel te 1060 Brussel, Frankrijkstraat 85;

- de Ministerraad en de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven.

Op de openbare terechtzitting van 23 mei 2012 :

- zijn verschenen :

- . Mr. B. Snoeks *loco* Mr. V. De Wolf, advocaten bij de balie te Brussel, voor het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt;

- . Mr. M. Dewaersegger *loco* Mr. C. Van Olmen, advocaten bij de balie te Brussel, voor de naamloze vennootschap van publiek recht « NMBS-Holding »;

- . Mr. I. Arnouts, tevens *loco* Mr. D. D'Hooghe en Mr. L. Schellekens, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad en de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven;

- hebben de rechters-verslaggevers E. Derycke en J.-P. Snappe verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Op 30 april 2009 hebben het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt (hierna: VSOA) en Roland Vermeulen bij de Raad van State een beroep tot nietigverklaring ingesteld van de impliciete weigeringsbeslissing om Roland Vermeulen te benoemen als lid van het strategisch comité van de NMBS-Holding.

Tot eind 2008 is Roland Vermeulen, als vertegenwoordiger van het VSOA, lid geweest van het voormelde strategisch comité. Uit de beslissingen van het directiecomité van de NMBS-Holding van 20 oktober 2008 en van de raad van bestuur van 24 oktober 2008 blijkt dat het strategisch comité opnieuw zal worden samengesteld en dat het VSOA geen zitting meer zal hebben in dat comité, vermits krachtens artikel 161ter, § 5, eerste en tweede lid, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (hierna: wet van 21 maart 1991) enkel de vakorganisaties die in de Nationale Paritaire Commissie (hierna: NPC) zijn vertegenwoordigd in het strategisch comité zitting kunnen nemen en het VSOA niet in de NPC is vertegenwoordigd.

In een aangetekende brief van 9 december 2008 deelt het VSOA aan de minister van Overheidsbedrijven mee dat het zich verzet tegen het feit dat het niet in de NPC is vertegenwoordigd en dus ook niet langer in het strategisch comité, alsook tegen de verdeling van de zetels in die beide organen tussen uitsluitend de ACOD en de CCOD. Volgens het VSOA is de verdeling van de zetels in de NPC tot stand gekomen op grond van een reglementair uitgewerkte procedure waarbij het VSOA ten onrechte als een niet-erkende vakorganisatie wordt beschouwd en brengt, gelet op het verband dat door het voormelde artikel 161ter, § 5, wordt gelegd tussen de samenstelling van het strategisch comité en die van de NPC, de onwettigheid van de samenstelling van de NPC de onwettigheid van de samenstelling van het strategisch comité mee.

Na de afstand van het geding wat Roland Vermeulen betreft te hebben vastgesteld, heropent de verwijzende rechter de debatten en stelt hij de voormelde prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van het VSOA

A.1. Uit het wettigheidsbeginsel inzake economische, sociale en culturele rechten, neergelegd in artikel 23 van de Grondwet, volgt dat de essentiële voorwaarden voor de uitoefening van het grondrecht op collectief onderhandelen, in een formele wet dienen te worden opgenomen wat de diensten betreft waarvoor de federale overheid rechtstreeks of onrechtstreeks bevoegd is. In die grondwetsbepaling dient het woord « wet » in formele en niet in materiële zin te worden begrepen.

Ten aanzien van de NMBS-Holding is aan het wettigheidsbeginsel niet voldaan : op grond van paragraaf 6 ervan is artikel 30 van de wet van 21 maart 1991 niet van toepassing op de NMBS-Holding en worden de in titel I van die wet aan het in artikel 30, § 1, bedoelde paritair comité opgedragen bevoegdheden uitgeoefend door de Nationale Paritaire Commissie, bedoeld in artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 « betreffende N.M.B.S. Holding en haar verbonden vennootschappen ». De wet van 23 juli 1926 voorziet weliswaar in bepalingen met betrekking tot de bevoegdheden van de NPC, maar bevat geen enkele bepaling met betrekking tot de wijze waarop het collectief onderhandelen, in de zin van artikel 23 van de Grondwet, moet worden georganiseerd en bevat evenmin een regeling volgens welke het personeel van de NMBS-Holding binnen die Holding wordt vertegenwoordigd. In strijd met het voormelde wettigheidsbeginsel wordt de samenstelling van de NPC volledig bepaald door een reglementering die uitgaat van de organen van de NMBS-Holding.

In dat verband benadrukt het VSOA dat de eerste vijf leden van artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 - het vijfde lid bepaalde de samenstelling van de Nationale Paritaire Commissie - door artikel 7 van het koninklijk besluit van 30 september 1992 houdende goedkeuring van het eerste beheerscontract van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en tot vaststelling van maatregelen met betrekking tot deze Maatschappij werden opgeheven. Ten gevolge van de opheffing van het vijfde lid van het voormelde artikel 13 bestaat er bijgevolg geen wettelijke regeling meer inzake de samenstelling van de NPC. De zogezegde wettelijke basis voor de NPC is in werkelijkheid alleen gelegen in artikel 30, § 6, van de wet van 21 maart 1991, waarbij de bevoegdheden van de wetgever volledig naar een orgaan van de uitvoerende macht worden doorgeschoven.

Vermits het in het geding zijnde artikel 161ter, § 5, de vertegenwoordiging van de vakorganisaties in het strategisch comité van de NMBS-Holding laat afhangen van het feit of zij al dan niet in de Nationale Paritaire Commissie zitting te nemen en de samenstelling en de voorwaarden om in die Commissie zitting te nemen door geen enkele wetsbepaling worden geregeld, maar louter door reglementaire bepalingen die door de organen van de NMBS-Holding zelf zijn aangenomen, schendt het artikel 23 van de Grondwet.

Standpunt van de NMBS-Holding

A.2. In zoverre al zou moeten worden aangenomen dat artikel 23 van de Grondwet in een wettigheidsbeginsel voorziet, wijst de NMBS-Holding erop dat in een wettelijk kader is voorzien, zowel wat het strategisch comité als wat de Nationale Paritaire Commissie betreft.

De samenstelling van het strategisch comité wordt door het in het geding zijnde artikel 161ter, § 5, geregeld. Het feit dat in die bepaling, wat de zetelverdeling tussen de verschillende vakorganisaties betreft, naar hun vertegenwoordiging in de NPC wordt verwezen, is een keuze van de wetgever die bevoegd is om de samenstelling van het strategisch comité te regelen.

De samenstelling van de NPC wordt door artikel 13 van de voormelde wet van 23 juli 1926 geregeld. Dat in die bepaling thans niet formeel van de samenstelling van de NPC melding wordt gemaakt, is het gevolg van artikel 7 van het voormelde koninklijk besluit van 30 september 1992, waarbij de eerste vijf leden van artikel 13 werden opgeheven. Daaruit kan evenwel niet worden afgeleid dat de rechtsgrond op basis waarvan de NPC is samengesteld, zou zijn opgeheven. Dat de opheffing van het vijfde lid van artikel 13 op een materiële vergissing berust, blijkt onder meer uit het verslag aan de Koning bij het voormelde koninklijk besluit van 30 september 1992 en uit artikel 163 van de wet van 21 maart 1991 en de parlementaire voorbereiding van die wet (het vijfde lid werd door de wetgever ten onrechte als het zesde lid aangezien). Bovendien dient het koninklijk besluit van 30 september 1992 als onwettig te worden beschouwd, in zoverre het het vijfde lid van artikel 13 opheft, vermits het alsdan de machtiging heeft overschreden die in artikel 2, § 1, van de wet van 21 maart 1991 aan de Koning werd verleend. Op basis van artikel 159 van de Grondwet dient het koninklijk besluit van 30 september 1992 dan ook op dat punt buiten toepassing te worden gelaten, zodat het vijfde lid van artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 moet worden geacht nog steeds te bestaan en aldus een wettelijke grondslag te bieden om de voorwaarden vast te stellen waaraan de vakorganisaties moeten voldoen om in de NPC zitting te kunnen nemen.

A.3. In zoverre in artikel 23 van de Grondwet een wettigheidsbeginsel zou zijn vervat, betoogt de NMBS-Holding dat artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 de NPC uitdrukkelijk heeft gemachtigd om het statuut van het personeel vast te leggen. Dat artikel 13 bepaalt tevens dat dit statuut ook de nadere regels en voorwaarden zou vaststellen betreffende de toekenning van de zetels aan de vakorganisaties. Die machtiging door de wetgever is geenszins strijdig met artikel 23 van de Grondwet. Bovendien bevat die grondwetsbepaling geen strikt wettigheidsbeginsel. Uit de rechtspraak van het Hof kan worden afgeleid dat uit artikel 23 van de Grondwet niet volgt dat de daarin vermelde bevoegdheid exclusief aan de wetgevende macht zou zijn voorbehouden, maar dat het volstaat dat de wetgever de algemene beginselen vaststelt en de verdere uitwerking ervan aan de Koning mag overlaten. De NMBS-Holding wijst nog erop dat verschillende rechtscolleges reeds hebben geoordeeld dat de huidige regeling geen schending van artikel 23 van de Grondwet inhoudt. Overigens kan het wettigheidsbeginsel, neergelegd in die grondwetsbepaling, enkel uitwerking hebben vanaf 1994, namelijk vanaf het ogenblik waarop artikel 23 in de Grondwet werd ingevoegd. Het vijfde lid van artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 werd evenwel reeds in 1965 toegevoegd.

Standpunt van de Ministerraad

A.4. Hoewel in artikel 23 van de Grondwet wordt bepaald dat het waarborgen van de sociale rechten via een « wet » dient te geschieden, impliceert zulks niet dat het geheel van die waarborgen steeds via een formele wet dient te worden verstrekt. Uit de rechtspraak van het Hof en de rechtsleer blijkt immers dat in die grondwetsbepaling geen zogenaamd strikt of versterkt wettigheidsbeginsel wordt uitgedrukt dat de wetgever exclusief bevoegd zou maken. In de rechtsleer wordt melding gemaakt van een afgezwakt wettigheidsbeginsel. Uit artikel 23 van de Grondwet kan geenszins worden afgeleid dat de wet op allesomvattende wijze de samenstelling, de werking en de bevoegdheden van alle paritaire comités binnen de NMBS-Holding zou dienen te regelen. Volgens de Ministerraad volstaat het dat de wetgever de krachtlijnen van een regeling vaststelt, terwijl de nadere precisering ervan aan de uitvoerende macht wordt overgelaten.

De Ministerraad wijst nog erop dat het wettigheidsbeginsel te dezen niet pertinent kan worden aangevoerd, vermits het enkel voor de toekomst geldt. Dat beginsel kan dus enkel vanaf 1994 uitwerking hebben, namelijk op het ogenblik waarop artikel 23 in de Grondwet is ingevoegd. De NMBS-regelgeving dateert echter voornamelijk van vóór 1994, zodat artikel 23 van de Grondwet daarop niet van toepassing is.

A.5. Zowel de samenstelling van het strategisch comité als die van de NPC zijn, minstens wat de hoofdlijnen betreft, door de wetgever geregeld.

Wat het strategisch comité betreft, voorziet het in het geding zijnde artikel 161ter, § 5, zelf reeds in de wettelijke basis inzake de samenstelling ervan. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 maart 2002, waarbij artikel 161ter in de wet van 21 maart 1991 werd ingevoegd, blijkt tevens dat de wetgever de basisbeginselen van de vertegenwoordiging binnen dat comité heeft willen vastleggen.

Wat de NPC betreft, wordt in de huidige redactie van artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 weliswaar geen melding meer gemaakt van de samenstelling van die commissie, doch zulks betekent geenszins dat de vertegenwoordiging van de vakorganisaties in de NPC niet meer zou zijn gewaarborgd. In dat verband wijst de Ministerraad erop dat het vijfde lid van dat artikel 13 waarbij de samenstelling van de NPC werd geregeld, door het koninklijk besluit van 30 september 1992 is opgeheven. Doch ondanks die opheffing dient het vijfde lid van artikel 13 te worden geacht te blijven doorwerken. In dat verband verwijst de Ministerraad naar het verslag aan de Koning bij het voormelde koninklijk besluit van 30 september 1992 en naar het koninklijk besluit van 14 juni 2004 dat een nieuw artikel 13bis in de wet van 23 juli 1926 heeft ingevoerd betreffende de leden van het strategisch comité, van werkgeverszijde. De relevantie van het in beginsel opgeheven vijfde lid van artikel 13 wordt overigens erkend door zowel de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (vonnis van 11 januari 2011) als door de auditeur bij de Raad van State (auditoraatsverslag van 25 november 2010) die stelt dat « het vijfde lid geacht [moet] worden niet te zijn opgeheven zodat artikel 13 de basisregels bevat betreffende de samenstelling van de Nationale Paritaire Commissie ». In zoverre dat artikel 13, vijfde lid, van de wet van 23 juli 1926 de samenstelling van de NPC regelt en die wetsbepaling dient te worden geacht nog steeds uitwerking te hebben, kan volgens de Ministerraad niet meer worden betwijfeld dat de NPC overeenkomstig artikel 23 van de Grondwet is samengesteld. Die grondwetsbepaling vereist niet dat bovendien, in een wetskrachtige norm, de criteria zouden worden vastgelegd op grond waarvan de vakorganisaties zouden worden aangewezen die binnen de NPC als de meest representatieve organisaties zitting zouden hebben.

- B -

Ten aanzien van de in het geding zijnde bepaling

B.1. Artikel 161*ter*, § 5, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (hierna : wet van 21 maart 1991) bepaalt :

« Het strategisch comité bestaat uit :

1° de tien leden van de raad van bestuur;

2° vier leden van het directiecomité, bij wie de gedelegeerd bestuurder van de N.M.B.S. Holding niet is inbegrepen;

3° zes leden die de vakorganisaties vertegenwoordigen zetelend in de Nationale Paritaire Commissie.

De zetels worden aan deze vakorganisaties toegewezen overeenkomstig hun respectieve vertegenwoordiging in de Nationale Paritaire Commissie opgericht bij de N.M.B.S. Holding.

Indien een vakorganisatie meer dan één vertegenwoordiger heeft, wordt elke taalrol vertegenwoordigd.

Deze leden worden benoemd door de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de representatieve vakorganisaties.

De vertegenwoordigers van de vakorganisaties worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van zes jaar.

Zij worden afgezet door de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Het strategisch comité telt evenveel Franstaligen als Nederlandstaligen ».

Wat het strategisch comité betreft

B.2.1. Artikel 161*ter*, § 1, van de wet van 21 maart 1991, zoals ingevoegd bij de wet van 22 maart 2002, voorziet in de oprichting van verschillende comités door de raad van bestuur van de NMBS-Holding, waarvan het onder meer de samenstelling en de bevoegdheden bepaalt. Eén van die comités betreft het strategisch comité dat adviesbevoegdheid heeft over bepaalde aangelegenheden ten aanzien van de raad van bestuur.

De parlementaire voorbereiding van de wet van 22 maart 2002 vermeldt :

« Wat betreft het strategisch comité stelt de Regering zich tot doel de personeelsvertegenwoordigers van de onderneming te betrekken bij de uitwerking voor de N.M.B.S., de onderhandeling en de opvolging van de uitvoering van het meerjarige investeringsplan en bij de onderhandeling en de opvolging van de uitvoering van het beheerscontract. De oprichting van een strategisch comité, bestaande uit de leden van de raad van bestuur en zes leden die de vakorganisaties vertegenwoordigen die zijn aangesloten bij een organisatie die zetelt in de Nationale Arbeidsraad, beantwoordt aan deze doelstelling.

Artikel 7, § 5 [lees : artikel 161ter, § 5] regelt de samenstelling van het strategisch comité.

De federale Regering is daarbij van oordeel dat zij de samenstelling van het strategisch comité binnen strikte grenzen moet houden en dat slechts een beperkt aantal vakorganisaties toegang mag hebben [...] » (*Parl. St.*, Kamer, 2000-2001, DOC 50-1422/001, pp. 9-10).

B.2.2. Artikel 54 van de programmawet van 9 juli 2004 heeft de wijze waarop het strategisch comité van de NMBS-Holding wordt samengesteld, gewijzigd. De vertegenwoordiging van de vakorganisaties in het strategisch comité wordt gebaseerd op hun vertegenwoordiging in de Nationale Paritaire Commissie bij de NMBS-Holding en niet langer op hun aansluiting bij een interprofessionele organisatie die zitting heeft in de Nationale Arbeidsraad en hun respectieve vertegenwoordiging in de NMBS. Een overgangsregel bepaalt dat elk van de drie vakorganisaties die zijn aangesloten bij een interprofessionele organisatie die in de Nationale Arbeidsraad zitting heeft, tot de telling van 2008, recht heeft op minstens één vertegenwoordiger in het strategisch comité.

De parlementaire voorbereiding vermeldt :

« De voorgestelde wijziging sterkt ertoe de samenstelling van het strategisch comité te bepalen op basis van de samenstelling van de Nationale Paritaire Commissie bedoeld in artikel 13 van voornoemde wet van 23 juli 1926 eerder dan op de samenstelling van de Nationale Arbeidsraad. Er wordt echter een overgangssysteem georganiseerd met behoud van de huidige samenstelling van het strategisch comité tot de telling in 2008. Er wordt een telsysteem uitgewerkt dat objectief is en voor alle vakbonden dezelfde criteria hanteert. De telling moet op een onbetwistbaar niet-discriminerende, transparante en correcte wijze verlopen » (*Parl. St.*, Kamer, 2003-2004, DOC 51-1138/001 en 51-1139/001, p. 37).

De in het geding zijnde bepaling laat aldus de vertegenwoordiging van de vakorganisaties in het strategisch comité afhangen van het feit of zij al dan niet in de Nationale Paritaire Commissie zitting hebben.

Wat de Nationale Paritaire Commissie betreft

B.3.1. Krachtens artikel 30, § 1, van de wet van 21 maart 1991 wordt in elk autonoom overheidsbedrijf een paritair comité opgericht. Dat artikel is niet van toepassing op de NMBS-Holding. De aan het in voormelde paragraaf 1 bedoelde paritair comité opgedragen bevoegdheden worden bij de NMBS-Holding uitgeoefend door de Nationale Paritaire Commissie, bedoeld in artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 « betreffende N.M.B.S. Holding en haar verbonden vennootschappen » (artikel 30, § 6, van de wet van 21 maart 1991).

Bij artikel 1 van de wet van 21 april 1965 werd het vijfde lid van artikel 13 van de wet van 23 juli 1926 als volgt vervangen :

« Het statuut van het personeel voorziet in het bestaan van een Nationale Paritaire Commissie, voorgezeten door de Minister tot wiens bevoegdheid de spoorwegen behoren of door zijn gemachtigde, en bestaande uit twintig leden. Tien leden worden benoemd door de raad van beheer. De overige tien leden worden, volgens de nadere regelen welke het statuut vaststelt, benoemd door de organisaties die onder de in het statuut vastgestelde voorwaarden geacht worden, de meest representatieve voor het gezamenlijke personeel te zijn, zowel op het interne vlak van de Maatschappij als op het nationale en interprofessionele vlak ».

De memorie van toelichting vermeldt :

« Het gezagslichaam dat bevoegd is om de statuten van het personeel op te maken, te weten de beheerraad handelend met de toestemming van de Nationale Paritaire Commissie, uitgedrukt, zoals voorgeschreven, bij meerderheid van twee derden der stemmen, is het best in staat om [...] de voorwaarden te bepalen waaraan de personeelsorganisaties moeten voldoen om als de meest representatieve te kunnen worden beschouwd met het oog op de aanwijzing van de vertegenwoordigers van het personeel in de Nationale Paritaire Commissie » (*Parl. St.*, Kamer, 1964-1965, 1028, nr. 1, p. 2).

Bij artikel 7 van het koninklijk besluit van 30 september 1992 houdende goedkeuring van het eerste beheerscontract van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en tot vaststelling van maatregelen met betrekking tot deze Maatschappij worden, in artikel 13 van de wet van 23 juli 1926, « de leden 1 tot 5 [...] opgeheven ».

B.3.2. Volgens het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt zou er ten gevolge van de opheffing van het vijfde lid van artikel 13 geen wettelijke regeling meer bestaan inzake de samenstelling van de Nationale Paritaire Commissie.

De NMBS-Holding daarentegen is van oordeel dat die opheffing op een vergissing zou berusten en dat het koninklijk besluit als onwettig zou moeten worden beschouwd, in zoverre het het vijfde lid van artikel 13 opheft, vermits de Koning daarmee de bevoegdheden die in artikel 2, § 1, van de wet van 21 maart 1991 werden bepaald, te buiten zou zijn gegaan, zodat het met toepassing van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing zou moeten worden gelaten.

De Ministerraad is van oordeel dat, ondanks zijn opheffing, het vijfde lid van artikel 13 zou moeten worden geacht nog steeds uitwerking te hebben, in zoverre het de samenstelling van de Nationale Paritaire Commissie regelt.

Ten aanzien van de prejudiciële vraag

B.4.1. Het Hof wordt ondervraagd over de bestaanbaarheid met artikel 23 van de Grondwet van artikel 161ter, § 5, van de wet van 21 maart 1991, doordat de in het geding zijnde bepaling de vertegenwoordiging van de vakorganisaties in het strategisch comité van de NMBS-Holding laat afhangen van het feit of zij al dan niet zitting hebben in de Nationale Paritaire Commissie bij die Holding, terwijl de voorwaarden om zitting te hebben in die Commissie niet door de wet, maar door reglementaire bepalingen uitgevaardigd door de organen van de NMBS-Holding zouden zijn vastgesteld.

B.4.2. Het staat niet aan het Hof uitspraak te doen over de vraag of artikel 13, vijfde lid, van de wet van 23 juli 1926 al dan niet wettig door het voormelde koninklijk besluit van 30 september 1992 zou zijn opgeheven.

B.5.1. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt :

« Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.

Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Die rechten omvatten inzonderheid :

1° het recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil, het recht op billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning, alsmede het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen;

[...] ».

B.5.2. Die grondwetsbepaling verbiedt de bevoegde wetgever niet aan de Regering machtigingen te verlenen, voor zover die machtigingen betrekking hebben op het aannemen van maatregelen waarvan het onderwerp door de bevoegde wetgever is aangegeven (arrest nr. 135/2010 van 9 december 2010, B.15, en arrest nr. 151/2010 van 22 december 2010, B.4).

B.6. In het eerste lid, 3°, van artikel 161ter, § 5, wordt bepaald dat het strategisch comité, van werknemerszijde, bestaat uit zes leden die de vakorganisaties vertegenwoordigen die zitting hebben in de Nationale Paritaire Commissie. In het tweede lid wordt nader bepaald dat de zetels voor de vakorganisaties worden toegewezen overeenkomstig hun vertegenwoordiging in de Nationale Paritaire Commissie.

Weliswaar heeft de wetgever de concrete samenstelling van het strategisch comité niet rechtstreeks bepaald, toch heeft hij, door een verband te leggen met de samenstelling van een ander paritair orgaan en door erin te voorzien dat de vertegenwoordiging binnen de Nationale Paritaire Commissie bepalend is voor de samenstelling van het strategisch comité, zelf het onderwerp aangegeven wat de wettelijke basis inzake de samenstelling van het strategisch comité bij de NMBS-Holding betreft.

Artikel 23 van de Grondwet vereist niet dat de wetgever zelf de voorwaarden zou bepalen op grond waarvan vakorganisaties als de meest representatieve voor het personeel van de NMBS-Holding dienen te worden beschouwd.

Daaruit volgt dat de in het geding zijnde bepaling niet onbestaanbaar is met artikel 23 van de Grondwet.

B.7. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 161*ter*, § 5, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven schendt artikel 23 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 28 juni 2012.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

M. Bossuyt